

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/153/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8020200364
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:8020200364.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobkyne: W. G. K., I. XX.XX.XXXX, Z. Q. XXXX/XX, XXX XX K., právne zastúpená: Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, 811 05 Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 23056-2/2017 zo dňa 23.01.2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sa/3/2020 - 51 zo dňa 07.02.2023, takto

rozhodol:

- I. Návrh žalobkyne na prerušenie kasačného konania sa zamietla.
- II. Kasačná sťažnosť žalobkyne sa zamietla.
- III. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „správny súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 1Sa/3/2020 - 51 zo dňa 07.02.2023 (ďalej tiež len „napadnutý rozsudok“) zamietol podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v znení účinnom do 30.06.2023 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 23056-2/2017 zo dňa 23.01.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Správny súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné č. 700-68/2016, 22445-5-2016-HE zo dňa 04.08.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) o nezániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia (ďalej tiež ako „povinné poistenie“, resp. „sociálne poistenie“) žalobkyne ako samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej len „SZČO“) dňa 30.06.2006 a jeho zániku dňa 30.06.2008.

3. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaná uviedla, Slovenská lekárska komora (ďalej len „SLK“) vydala žalobkyňi dňa 28.02.2006 licenciu č. L1A/PO/0870/06 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár. Skonštatovala, že licencia na výkon samostatne zdravotníckej praxe je oprávnením na vykonávanie činnosti podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti (ďalej len „zákon č. 578/2004“) a zakladá status samostatne zárobkovo činné osoby podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“, resp. „zákon č. 461/2003 Z. z.“). Žalovaná ďalej uviedla, že žalobkyňa mala príjmy z podnikania vykonávaného podľa osobitných predpisov za rok 2005 v sume vyššej, ako bola zákonom o sociálnom poistení ustanovená suma. Žalobkyňa podala dňa 04.07.2006 na prvostupňový správny orgán Registračný list fyzickej osoby - odhlášku (ďalej len „odhláška“) s dátumom zániku poistenia 30.06.2006. Žalovaná skonštatovala, že žalobkyňa bola aj po 30.06.2006 povinne nemocensky a dôchodkovo poistenou SZČO, pretože mala právne postavenie SZČO (licencia č. L1A/PO/0870/06) a zároveň dosiahla potrebnú zákonom o sociálnom poistení ustanovenú hranicu príjmu za roky 2005 a

2006. V tejto súvislosti nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia žalobkyňa príjem za uvedené roky dosiahla, ale skutočnosť, že príjem dosiahla ako samostatne zárobkovo činná osoba. Za rok 2007 nemala príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, preto jej povinné poistenie SZČO zaniklo v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov dňa 30.06.2008.

4. Správny súd sa zaoberal otázkou, či žalobkyňa mala v období, keď jej bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti postavenie SZČO na účely sociálneho poistenia. Z poskytnutých údajov Finančnej správy SR vyplýva, že príjmy žalobkyne z podnikania za roky 2005 a 2006 dosiahli úroveň rozhodujúcu na vznik alebo na trvanie povinného sociálneho poistenia SZČO podľa zákona o sociálnom poistení. Nie je pritom rozhodujúce, na základe akého právneho vzťahu fyzická osoba tieto príjmy z podnikania alebo inej zárobkovej činnosti nadobudla. Správny súd zhodne so žalovanou dospel k záveru, že žalobkyňa spĺňa právnu definíciu SZČO na účely zákona o sociálnom poistení a žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe vzniklo v súlade s § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. V priebehu konania o zániku povinného sociálneho poistenia bolo zároveň preukázané, že žalobkyňa bola držiteľom platnej licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/PO/0870/06 na obdobie od 28.02.2006, ktorá ju oprávňovala na výkon alebo na prevádzkovanie činnosti v zmysle zákona o sociálnom poistení aj po dátume 30.06.2006, ku ktorému dňu bolo rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja č. 3563/2006/OZ-JUR zo dňa 17.05.2006 zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalobkyňou v ambulancii. Po zrušení tohto povolenia nedošlo k zániku všetkých oprávnení na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, keďže bola aj naďalej držiteľom platnej licencie L1A. Vzhľadom na túto skutočnosť Sociálna poisťovňa správne konštatovala, že žalobkyni nezaniklo povinné sociálne poistenie samostatne zárobkovo činnéj osoby dňom 30.06.2006.

5. Správny súd skonštatoval, že zákon o sociálnom poistení neukladá žalovanej lehotu, v ktorej je povinná rozhodnúť o vzniku, zániku alebo o prerušení sociálneho poistenia v sporných prípadoch, preto námietka žalobkyne ohľadom oneskoreného rozhodovania správneho orgánu prvého stupňa nie je dôvodná. Navyac prvostupňový správny orgán nedisponoval príslušnými informáciami o platnej licencií žalobkyne. Na základe výzvy žalovanej predložila žalobkyňa platnú licenciu pobočke žalovanej až dňa 17.06.2016. Neobstojí ani námietka žalobkyne o nevedomosti týkajúcej sa právnych následkov spojených s držbou licencie. Na doplnenie správny súd uviedol, že z písomných podkladov predložených žalovanou vyplýva, že o povinnostiach vyplývajúcich z držby licencie boli členovia SLK informovaní na webovom sídle tejto komory, na ktorej boli opakovane zverejňované články a informácie týkajúce sa tejto problematiky, ktoré obsahovali rovnaké právne posúdenie predmetnej problematiky, ako to vykonala žalovaná.

6. Námietku žalobkyne, že ju prvostupňový správny orgán neupovedomil o začatí predmetného nedávkového konania, a tým jej neposkytol možnosť vyjadriť sa k začatému konaniu, správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Sociálna poisťovňa nemá povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá Správny poriadok. Taktiež zákon o sociálnom poistení neukladá povinnosť Sociálnej poisťovni pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. V súvislosti s posúdením statusu SZČO a otázky, či licencia L1A má charakter oprávnenia na výkon činnosti v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení, správny súd poukázal na závery rozsudku sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020.

7. Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa (ďalej aj ako „sťažovateľka“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) a f) SSP. Žiadala, aby kasačný súd prerušil konanie o kasačnej sťažnosti a podal predsedovi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS SR“, resp. „kasačný súd“) podnet na zaujatie stanoviska pléna NSS SR k zjednoteniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v právoplatných rozhodnutiach veľkého senátu správneho kolégia NS SR. Ak sa tomuto jej návrhu nevyhoví, žiadala, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Sťažovateľka uviedla, že k dátumu 30.06.2006 vykonala všetky kroky smerujúce k ukončeniu podnikania a statusu SZČO. Nebola preto od tohto dátumu SZČO a nebola povinná platiť sociálne poistenie. V tomto presvedčení ju utvrdil aj správny orgán, ktorý zánik jej povinnosti platiť povinné

poistenie vyznačil ako nesporný prípad v príslušnom spise. Napriek tomu o 10 rokov neskôr vydala pobočka žalovanej tu preskúmané prvostupňové rozhodnutie, ktoré žalovaná potvrdila, čím došlo k závažnému zásahu do princípu právnej istoty.

9. Podľa sťažovateľky možno obe rozhodnutia správnych orgánov považovať za arbitrárne a nepreskúmateľné. Za nedostatok odôvodnenia týchto rozhodnutí označila absenciu zrozumiteľného vysvetlenia dôvodu vydania, vzhľadom na časový odstup medzi rozhodnutím a podaním odhlášky z poistenia a či cit. „Bolo zákonnou povinnosťou sociálnej poisťovne prvostupňové rozhodnutie vydať, alebo išlo o jeho vlastnú iniciatívu? Išlo o formu opravy pochybenia v evidencii sociálnej poisťovne, alebo má prvostupňové rozhodnutie respektíve napadnuté rozhodnutie slúžiť na dovyrúbenie poisťného?, alebo iné?“. Namietala, že prvostupňový správny orgán závažne porušil jej práva ako účastníka konania, keď jej bola odňatá možnosť konať pred správnym orgánom, ktorý bez jej priamej účasti vydal prvostupňové rozhodnutie. Tým, že žalovaná sa s postupom prvostupňového správneho orgánu stotožnila, je vadou zaťažené celé konanie a obe rozhodnutia boli vydané v rozpore so zákonom.

10. Sťažovateľka uviedla, že vo vzťahu k licencií L1A existujú dva právne názory veľkého senátu NS SR, a to rozhodnutie sp. zn. 1Vs/1/2019 zo dňa 30.04.2019 a rozhodnutie sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020. Poistka proti omylu, ktorou argumentoval Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 610/2021, nemôže byť legitímnym dôvodom zmeny judikatúry veľkého senátu kasačného súdu, ale má slúžiť len na nápravu základných väd a omylov zásadného významu, pričom poukázal na rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva. Pôvodný názor veľkého senátu v rozhodnutí sp. zn. 1Vs/1/2019 žiaden takýto nedostatok nevykazoval. Sťažovateľka ďalej poukázala na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, ktorá preferuje zdržanlivosť pri zmene judikatúry. Len zmena právneho názoru, ktorá vychádza z rozdielného (nového) zloženia veľkého senátu NS SR nemôže sama osebe ospravedlňovať vydanie úplne protichodného rozhodnutia v tej istej skutkovej a právnej veci, bez zmeny fundamentálnych resp. objektívnych okolností prípadu. Ak došlo v rámci právoplatných rozhodnutí „Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ako právneho predchodcu Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu)“ k rozdielnemu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, musí plénum NSS SR obligatórne prijať zjednocujúce stanovisko, ktoré je pre členov pléna záväzné, a tým zjednotiť rozdielnu rozhodovaciu prax „Veľkého senátu správneho súdu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky“.

11. Žalovaná sa k obsahu kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 15.05.2023. Stotožnila sa s právnymi závermi správneho súdu a navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), po oboznámení sa s administratívnym a súdnym spisom a po oboznámení sa s dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP), zistil, že tieto sú nedôvodné.

13. Podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 21 ods. 1 cit. zákona povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov zdravotnícke povolanie sa vykonáva na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10).

16. Podľa § 10 ods. 1 cit. zákona samostatnú zdravotnícku prax môžu vykonávať zdravotnícki pracovníci v povolani lekárs, zubný lekárs, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ a masér. Na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a/).

17. Podľa § 10 ods. 2 cit. zákona samostatná zdravotnícka prax podľa odseku 1 je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení.

18. Predmetom kasačného konania je posúdenie správnosti rozsudku správneho súdu, ktorý sa po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovanej stotožnil so záverom, že sťažovateľke nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30.06.2006, ale zaniklo dňa 30.06.2008.

19. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z o spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, pričom poukazuje na pre vec podstatné skutočnosti:

- SLK vydala sťažovateľke dňa 28.02.2006 licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. L1A/PO/0870/06 a podľa informácie z SLK zo dňa 06.09.2016 táto licencia zanikla dňa 22.08.2016;
- sťažovateľka podala dňa 04.07.2006 na prvostupňový správny orgán odhlášku s dátumom zániku poistenia 30.06.2006;
- podľa výpisu Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky mala sťažovateľka za zdaňovacie obdobie 2005 a 2006 príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti [§ 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 595/2003 Z. z.] vyšší ako je zákonom stanovená hranica príjmu: príjmy sťažovateľky z podnikania za rok 2005 (1 545 472,00 Sk) presiahli zákonom ustanovenú sumu 82 800,00 Sk, príjmy sťažovateľky z podnikania za rok 2006 (1 010 691,00 Sk) presiahli zákonom ustanovenú sumu 91 200,00 Sk, za rok 2007 sťažovateľka nevykázala príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu;
- správny súd rozsudkom č. k. 1Sa/6/2017-91 zo dňa 05.03.2019 zrušil preskúmané rozhodnutie žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie;
- kasačný súd rozsudkom sp. zn. 10Sžsk/2/2019 zo dňa 22.10.2019 zrušil rozsudok správneho súdu č. k. 1Sa/6/2017-91 zo dňa 05.03.2019 z dôvodu porušenia práva sťažovateľky na spravodlivý proces, keď v prejednávanej veci správny súd nenariadil pojednávanie, hoci o jeho nariadenie sťažovateľka žiadala.

20. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami sťažovateľky uvedenými v kasačnej sťažnosti a dospel k zhodnému záveru ako správny súd. Kasačný súd nezistil dôvody, pre ktoré by sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku a nejavia sa ako arbitrálne, ale dávajú zrozumiteľným spôsobom a v dostatočnom rozsahu odpoveď na zásadné právne otázky.

21. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti namietala, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) nezakladá povinné nemocenské a dôchodkové poistenie. Kasačný súd v súvislosti s postavením lekára ako SZČO poukazuje na právne závery uvedené v rozsudku veľkého senátu NS SR zo dňa 24.11.2020 sp. zn. 1Vs/3/2019, ktorým bolo prekonané jeho skoršie rozhodnutie sp. zn. 1Vs/1/2019. Rozhodnutie veľkého senátu NS SR sp. zn. 1Vs/3/2019 prešlo i testom ústavnosti (ústavná sťažnosť bola ústavným súdom odmietnutá uznesením sp. zn. IV. ÚS 610/2021 zo dňa 30.11.2021). Veľký senát v rozsudku sp. zn. 1Vs/3/2019 formuloval právny názor, podľa ktorého licenciu L1A ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti je treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z., na základe ktorého je lekárs - držiteľ licencie L1A, považovaný za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení. Lekárs, ktorý je držiteľom takejto licencie, je oprávnený na jej základe podnikat'. V dôsledku toho je držba tejto licencie oprávnením, ktoré vytvára právny vzťah, ktorý zakladá dosahovanie príjmov podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. Podľa ust. § 21 ods. 1 a 2 cit. zákona povinné nemocenské a dôchodkové poistenie SZČO vzniká, ak príjem z podnikania a inej zárobkovej činnosti (nielen z licencie L1A) dosiahne určenú hranicu. Z týchto ustanovení však nijako nevyplýva, že by mala žalovaná skúmať, či príjem podľa § 3 ods. 1 písm. b) cit. zákona sťažovateľka dosahovala len

z činnosti vykonávanej na základe tejto licencie, alebo ho dosahovala na základe akéhokoľvek iného (hoci aj medzičasom zaniknutého) oprávnenia.

22. Kasačný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené nestotožnil so základnou námietkou sťažovateľky, že podnikateľskú činnosť ako SZČO vykonávala len do 30.06.2006, t. j. do zrušenia rozhodnutia o povolení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení. Sťažovateľka aj v období po 30.06.2006 spĺňala podmienky pre status SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010, pretože mala oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 578/2004 Z. z. Zároveň v rozhodnom období (roky 2005 a 2006) dosiahla príjem z podnikania, ktorý prevyšoval zákonom ustanovenú hranicu, čím boli splnené podmienky pre vznik, resp. trvanie povinného nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia podľa § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. v období od 01.07.2006 do 30.06.2007 a v období od 01.07.2007 do 30.06.2008. Povinné poistenie sťažovateľky ako SZČO zaniklo k 30.06.2008 z dôvodu, že hoci naďalej mala status SZČO (držba aktívnej licencie L1A), nemala za rok 2007 relevantný príjem a nespĺňala tak podmienku pre vznik poistenia od 01.08.2008 v zmysle § 21 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení.

23. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala, že z licencie L1A v období po 30.06.2006 nedosahovala príjem, kasačný súd uvádza, že táto námietka je nedôvodná, lebo pre posúdenie trvania povinných poistení po 30.06.2006 až do 30.06.2008 je podstatný príjem z podnikania sťažovateľky (t. j. nie len príjem naviazaný na licenciu L1A), ktorý vykázala v daňovom priznaní za roky 2005 a 2006 a ktorý bol vyšší ako zákonom ustanovená hranica. Tento názor vyplýva z rozsudku veľkého senátu sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020.

24. Za dôvodnú nie je možné považovať ani námietku sťažovateľky, že prvostupňový správny orgán rozhodol v danej veci po 10 rokoch od podania odhlášky. Kasačný súd konštatuje, že odhláška má deklaratórny charakter a je evidenčným úkonom poistenca. Akceptácia odhlášky žalovanou nemá povahu právoplatného rozhodnutia o zániku povinného poistenia. Naopak, ak žalovaná považuje údaje v odhláške za sporné, môže v nedávkovom konaní podľa § 172 ods. 5 cit. zákona rozhodnúť o zániku inak ako uviedol v odhláške poistenec. Zároveň je potrebné uviesť, že rozhodovanie v nedávkovom konaní nie je limitované žiadnou lehotou, teda rozhodnutie môže byť vydané vždy, ak sú na to zákonné dôvody. Povinnosť preukazovať skutočnosti rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik povinného poistenia prináleží poistencovi a sťažovateľka nesporne disponovala informáciou, že jeho licencia L1A bola v relevantnom období stále platná, čo však príslušnému správne orgánu pri podaní odhlášky neoznámila. Takisto si bola vedomá údajov, ktoré sama uviedla v daňových priznaniach za roky 2005 a 2006, čo boli dva základné momenty pre vydanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne. Keďže sťažovateľka podstatnú skutočnosť, a to licenciu L1A doložila prvostupňovému správne orgánu až dňa 22.06.2016, a to na základe jeho výzvy zo dňa 03.06.2016, bolo potrebné rozhodnutie vydať, a to aj v prípade, ak boli skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie okolností trvania povinného poistenia, zistené spätne.

25. Pokiaľ sťažovateľke chýbala odpoveď na otázku, čo bolo „skutočným“ dôvodom jeho vydania, samotný dôvod, pre ktorý bolo prvostupňové a preskúmané rozhodnutie vydané, je z oboch rozhodnutí zrejmý; je ním splnenie zákonom ustanovených podmienok pre trvanie povinného poistenia sťažovateľky v období od 30.06.2006 do 30.06.2008. Hľadanie iného dôvodu zo strany sťažovateľky sa kasačnému súdu javí ako argumentovanie účelové.

26. K námietke porušenia procesných práv v administratívnom konaní treba uviesť, že konanie, ktoré sa začalo na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, ako tomu bolo aj v predmetnom prípade, je podľa § 185 ods. 4 cit. zákona začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon. Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť a preto za prvý úkon je možné považovať aj doručenie prvostupňového rozhodnutia. Sťažovateľka mala možnosť v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu uplatniť svoje námietky, čo v danej veci aj využila a žalovaná sa s jej námietkami v rozhodnutí riadne vysporiadala. Preto nedošlo k porušeniu procesných práv sťažovateľky.

27. K námietke sťažovateľky vzťahujúcej sa k otázke právnej istoty v súvislosti s rozhodnutiami správnych orgánov, kasačný súd uvádza, že podľa čl. 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 5 ods. 1 SSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou

najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. O otázkach, ktoré sú predmetom tohto konania, urobil právne závery veľký senát NS SR rozsudkom z 24.11.2020, sp. zn. 1Vs/3/2019, ktorý prešiel testom ústavnosti. Tento rozsudok je pre senáty najvyššieho správneho súdu záväzný (§ 466 ods. 3 SSP) a je podkladom pre ustálenie rozhodovacej praxe v totožných otázkach. Existencia dvoch protichodných rozhodnutí nie je zdrojom nekonzistentnosti judikatúry najvyššieho (správneho) súdu. Zákon totiž podobnú situáciu vyslovene predpokladá (§ 466 od. 3 SSP) a možno z neho logicky vyvodíť jej riešenie, že záväzným zostáva len právny názor vyslovený neskôr (obdobne rozhodnutie NSS SR sp. zn. 7Ssk/27/2023). Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 137/2024 zo dňa 20.03.2024.

28. K návrhu sťažovateľky na prerušenie konania z dôvodu existencie dvoch vyššie uvedených rozhodnutí veľkého senátu, kasačný súd s poukazom na ust. § 452 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 100 ods. 1 a 2, konštatuje, že kasačné konanie možno prerušiť, pokiaľ existujú predbežné otázky, ak preskúmané rozhodnutie bolo napadnuté protestom prokurátora, ak žalobca nedal súhlas na zastavenie konania, ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené alebo zmenené, prípadne ak to zhodne navrhnú všetci účastníci (prerušenie navrhla len sťažovateľka). Z dôvodov prerušenia by tak v prejednávanej veci teoreticky mohol prichádzať do úvahy len dôvod uvedený v § 100 ods. 2 písm. a) SSP, teda ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na také konanie podnet. Správny súdny poriadok tak výslovne ustanovuje, že musí ísť o konanie „súdne“ alebo „administratívne“, v ktorom sa rieši predbežná otázka, čo nie je prípad sťažovateľky, keďže žiadne takéto konanie neprebíha. Okrem toho vo všeobecnosti platí, že zjednotenie výkladu nie je predbežnou otázkou zodpovedajúcou napr. § 132 SSP a postup kolégia, resp. pléna pri prijímaní stanoviska nie je ani súdnym, ani administratívnym konaním. Vzhľadom na vyššie uvedené neprichádza podľa názoru kasačného súdu do úvahy prerušenie kasačného konania zo sťažovateľkou uvádzaného dôvodu. Uvedeným postupom nemôže dôjsť ani k porušeniu práva na zákonného sudcu, keďže účastník nemá nárok na to, aby senát kasačného súdu dal podnet na prijatie stanoviska (porov. uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 439/2023 a sp. zn. III. ÚS 440/2023).

29. Administratívne rozhodnutia vydané žalovanou a prvostupňovým správnym orgánom boli riadne odôvodnené, sťažovateľka ako účastníčka konania dostala odpoveď na všetky zásadné otázky, nemožno ich hodnotiť ako arbitrárne či nepreskúmateľné, preto sa kasačný súd stotožnil so záverom správneho súdu o ich zákonnosti. Skutočnosť, že so závermi rozhodnutí správnych orgánov sťažovateľka nesúhlasí, nie je dôvodom na vyslovenie ich nezákonnosti. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil kasačný súd sťažnostné námietky sťažovateľky ako plne nedôvodné, pričom sám nezistil dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku správneho súdu, preto bolo potrebné kasačnú sťažnosť zamietnuť podľa § 461 SSP.

30. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaná bola v konaní úspešná, avšak súd jej náhradu trov konania nepriznal, pretože neboli splnené podmienky aplikácie § 168. Sťažovateľka ako neúspešný účastník kasačného konania nemá právo na náhradu jeho trov (§ 167 ods. 1 a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

31. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.